

zaradi povečanega obiska sprožila obrnjenega negativnega razvoja v Kamniško-Savinjskih Alpah. Verjamemo, da je odgovor takšen: pametno načrtovanje turističnega razvoja, ki naslavlja trajnostne, sonaravne in nemasovne rešitve.

Mija Bokal in Barbara Strajnar

Balkan River Defence²

Balkanski polotok je dom zadnjim prosto tekočim rekam Evrope, a hkrati območje, na katerem je načrtovanih več kot 2.700 novih hidroelektrarn. Te bi s svojimi jezovi potopile divje doline, vodo iz rečnih strug pa preusmerile v cevi. V zameno za oznako zelene energije bi bila to zgolj priložnost za zaslužek, ki bi za vedno spremenila podobo teh izjemnih krajev. Z majhno skupino ljudi, združeno pod okrilje *Balkan river defence*, skušamo preprečiti to nepotrebno uničenje. Zadnjih pet let smo bili aktivni v kar devetih državah in povezovali male lokalne pobude, ki se borijo za svoje domače reke, v mrežo, ki zdaj deluje odločno in uspešno. Ob tem smo večkrat nehote zanemarili domače kraje in reke, zato smo se leta 2020 odločili, da bodo naš glavni fokus spet postale prelepe slovenske reke.

Sava, naša najdaljša reka, je s svojimi globokimi zelenimi tolmunji, ki so prebivališče orjaškim sulcem, posebnost v svetovnem merilu – v očeh nekaterih pa samo tokava, ki še vedno delno "teče v prazno". Čeprav je dodobra razrezana že s 16 jezovi, se nekako še upira pritiskom. Pravkar si je opomogla od onesnaževanja in se je v njene vode in bregove, še posebej v njenem srednjem toku, veličastno vrnilo življenje. Načrti za vsaj deset novih jezov med Tacnom in Zidanim Mostom bi njen zdaj divji srednji tok vsakih 7–8 kilometrov prekinili z betonskim zamaškom. Skupina strokovnjakov na področju ekologije in rek je formirala skupino Za Savo (www.za-savo.si), ki je zdaj glavni vir informacij za zainteresirano javnost. Mi smo svoje za Savo delno primaknili z lanskim veslanjem po vseh 258 km Save v Sloveniji, delno pa bomo to naredili s celovečernim dokumentarnim filmom o Savi, ki bo premiero doživel prav na mednarodni dan Save, 1. junija 2022 (več informacij na spletni strani in socialnih medijih *Balkan River Defence*).

Rok Rozman

CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp

Alpska skupnost se prvič sooča z vodnim neravnovesjem, ki se kaže v pomanjkanju razpoložljive vode za potrebe kmetijstva, turizma, energetike in tudi oskrbe s pitno vodo. Število obiskovalcev v Alpah narašča in alpske skupnosti se zaradi povečane porabe vode in proizvodnje odpadnih voda že srečujejo s preseženimi nosilnimi zmogljivostmi javne infrastrukture. Hkrati so presežene tudi zmogljivo-

sti okolja, na kar pri CIPRI Slovenija opozarjamo že dlje časa. Problematično je predvsem upravljanje z odpadnimi vodami, ki je v visokogorju zahtevnejše, vendar ključno za ohranjanje vodnih virov in ekoloških funkcij vodnih teles.

Zadnje študije so ponovno dokazale, da se odpadne vode iz Koče pri Triglavskih jezerih izcejujejo neposredno v Dvojno jezero ter tako dokazano prispevajo k onesnaženju vodnega vira in tudi eutrofikaciji Bohinjskega jezera. Prav tako so raziskovalci Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU s sledilnimi poskusi izcejanja vode iz Triglavskega ledenika potrdili podzemne povezave z izviri Triglavske Bistrice v dolini Vrat ter odkrili povezave tudi na bohinjsko stran. To pomeni, da se v obe smeri verjetno izcejujejo neprečiščene odplake iz greznice Triglavskega doma na Kredarici. Zaradi spremembe v padavinskem režimu – več dežja in manj snega – ter višjih temperatur v prihodnosti pričakujemo poslabšanje vodnih razmer. Zato bo ravnanje z vodo še pomembnejše. Poskrbeti moramo, da vse znane vire onesnaženja voda v visokogorju čim prej uredimo.

Špela Berlot, dr. Matej Ogrin

Posoški razvojni center

Območje Posočja je bogato z vodami in tudi interesi. Ob javni zavesti, da jih je treba ustrezno varovati, se vedno znova pojavljajo novi izzivi – od zdaj že

² Balkanska rečna obramba.